

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Gymnázium, Broumov, Hradební 218

Adresa: Hradební 218, 550 01 Broumov

Identifikátor školy: 600 012 107

Termín konání orientační inspekce: 11. – 13. června 2001

Čj.	091 657/01-5005
Signatura	oi3zu203

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium, Broumov, Hradební 218 je školou s dlouholetou tradicí gymnaziální výuky. Zřizovatelem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana (dále jen MŠMT).

Budova školy pochází z roku 1910. V době inspekce sloužily k výuce kromě kmenových učeben dvě odborné učebny výpočetní techniky, tři učebny pro výuku cizích jazyků, dále odborné učebny českého jazyka a literatury, biologie a chemie, fyziky, dějepisu a zeměpisu. Žáci i učitelé školy mohou využívat knihovnu se studovnou, tělocvičnu a posilovnu.

V souladu s posledním Rozhodnutím MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení z 16. 12. 1999 je ve škole vyučován studijní obor 79-41-K/001 Gymnázium – všeobecné zaměření. Škola realizuje čtyřleté, sedmileté (dobíhající) a osmileté studium denní formou. Kapacita školy je 350 žáků. V době inspekce studovalo ve škole celkem 308 žáků v 11 třídách a výuku zajišťovalo 21 interních a 10 externích učitelů.

Vzhledem ke svému excentrickému umístění v Královéhradeckém kraji má gymnázium určité specifické podmínky z hlediska spádové oblasti žáků a omezených možností dojíždění.

Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení kvality vzdělávání ve vybraných předmětech a na úroveň řízení školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci inspekční činnosti byly posuzovány oblasti plánování a přípravy vyučovacích hodin, personálních, materiálních a psychohygienických podmínek výuky. Ve sledovaných hodinách byla hodnocena jejich organizace, používané formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků a oblast interakce a komunikace mezi žáky a učiteli.

Český jazyk a literatura

Výuka probíhá v souladu s učebním plánem i s učebními osnovami, tematické plány byly předloženy. Jednotlivé složky předmětu jsou dle zápisů v třídních knihách s určitou pravidelností střídány. Sledované hodiny mluvnické i literární měly většinou opakovací a upevňovací charakter.

Praktický řečnický výcvik (řečnická cvičení, přednes připravených i nepřipravených projevů různého druhu, jejich hodnocení, rozvíjení schopnosti diskutovat a vést dialog) nebyl do hodin zařazen. Vyučující měli připravené nakopírované materiály, v jedné hodině byla účelně využita magnetofonová nahrávka. Pro svoji přípravu mají vyučující dostatek odborné literatury, příruček, slovníků atd. Často materiály pro práci v hodině kopírují, z didaktické techniky používají radiomagnetofon, občas i video.

Hospitace se uskutečnily u tří ze čtyř vyučujících, kteří tento předmět ve škole vyučují (maturitní třída, ve které učitelka, u níž neproběhla hosí splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti).

ou dialogickou metodou. Část nezbytného opakování učiva probíhala v hodinách formou učení nových znalostí a dovedností za pomoci znalostí a dovedností již probraných. Vyučující vedli opakování tak, aby žáci ve své paměti již naučená fakta aktivně hledali a intelektuální dovednosti užívali. V hlavní části literárních hodin byly uplatněny různé obměny četby, výkladu, komentáře, jednoduchého poučení, nácviku dovedností, shrnování, opakování apod. Žáci pracovali s uměleckým textem, pro práci s danou literární ukázkou byli vhodně motivováni. Vyučující se snažili vzbudit zájem žáků, navodit jistou náladu, probudit zvědavost. Tím si zabezpečili jejich aktivní účast a zájem o četbu a o další práci s uměleckou ukázkou. V úvodním výkladu, který byl stručný, uváděli většinou ty okolnosti, které jsou nezbytné pro pochopení jednání, citových vztahů a projevů, se kterými se žák při vlastní četbě úryvku nebo básně setká. Toto uvedení tvořilo podstatnou součást věcné přípravy žáků. Osvěžování literárních poznatků již dříve získaných probíhalo formou rozhovoru učitele se žáky, který reagoval velmi pohotově a dílčími úkoly práce s textem dokázal žákům zpřístupnit jistý ideově tematický obsah a aktivizovat jejich vztah k danému dílu. Při analýze literárních textů byly procvičovány a prezentovány především literárněteoretické a literárněhistorické, jazykové i stylistické poznatky. Žáci ve vyšších ročnících byli schopni uvědoměle chápat organizovanost výstavby textu a vytvářet si základní obecný poznatek o kompozici, dokázali upozornit na zvláštní umělecké uplatnění slovního výběru i jeho uměleckou oprávněnost v jistém kontextu. Obvyklé struktury všech sledovaných hodin (sdělení cílů, prezentace učební látky, procvičování a kontrola znalostí žáků, závěr) se vymykala hodina slohového výcviku v nižším ročníku gymnázia, ve které učitelka zařadila hry a aktivní učební metody. Činnosti žáků byly dobře formulované, žáci věděli, co se od nich očekává. Skupinový úkol byl hodnocen společně, cílem diskuse bylo dospět k některým obecným závěrům. Žákům byly sděleny přednosti i slabiny jejich samostatné činnosti, práce byla pro ně úspěšná a motivující.

Znalost základních jazykových pojmů a kategorií učitelé ověřovali v jazykových hodinách formou společné i samostatné práce. V hodinách bylo kombinováno procvičování a upevňování pravopisu s opakováním a prohlubováním vědomostí a dovedností z tvarosloví a z větné stavby. Žáci pracovali s učebnicemi a s nakopírovanými texty. Frekvence cvičných slohových prací, diktátů, pravopisných případně doplňovacích, obměňovacích cvičení je odpovídající. V jedné třídě byla však zjištěna absence ústního zkoušení žáků v průběhu celého školního roku, učitel preferuje pouze prověřování opakovacími testy. Vyučující v ostatních třídách se snaží žáky ústně vyzkoušet alespoň jednou za pololetí. Počet známek z předmětu za pololetí je dostatečný. V závěru většiny hospitovaných hodin vedli vyučující žáky k tomu, aby si pamatovali hlavní body učiva. Pravidla, co se týče zadávání, odevzdávání a známkování úkolů, jsou dodržována.

Namátkově byly kontrolovány slohové práce žáků hospitovaných tříd a maturitní práce za školní rok 1999/2000 a 2000/2001.

Vstupní motivace byla ve všech hodinách prováděna seznámením žáků s cílem hodiny. Průběžná motivace byla zařazována často, učitelé zároveň probírané učivo vhodně aktualizovali, využívali mezipředmětových vztahů. Požadavky kladené na žáky byly přiměřené, při řešení úkolů poskytovali učitelé žákům individuální pomoc, výsledky jejich práce byly v hodinách zkontrolovány a shrnuty.

Komunikace mezi žáky a učiteli byla vstřícná, většina vyučujících dbala na výstižnost a přesnost samostatně formulovaných odpovědí žáků i jejich delšího řečového projevu. Žáci měli možnost klást doplňující dotazy, ve většině hodin byl vytvořen prostor pro diskusi. Verbální i neverbální projev vyučujících měl požadovanou úroveň.

Celková úroveň výuky českého jazyka a literatury je velmi dobrá.

Matematika

Hospitace byly uskutečněny ve třídách čtyřletého i víceletého gymnázia v povinném předmětu i ve volitelném semináři z matematiky u všech učitelů, kteří výuku ve školním roce 2000/2001 zajišťují. Učební plán školy posiluje minimální hodinovou dotaci matematiky stanovenou učebním plánem schváleným MŠMT, a to ve třech ročnících víceletého a ve třech ročnících čtyřletého gymnázia. Ve většině ročníků se v jedné hodině v týdnu třída dělí na skupiny. Do nabídky volitelných předmětů je ve dvou nejvyšších třídách víceletého i čtyřletého gymnázia zařazen seminář z matematiky, jehož náplní jsou kromě procvičování a rozšiřování probraného učiva i další rozšiřující celky doporučené v učebních osnovách (základy diferenciálního a integrálního počtu). Tematické plány mají různě podrobnou obsahovou i časovou strukturu, jsou do nich zařazeny dva doporučené rozšiřující tematické celky (komplexní čísla, analytická geometrie v prostoru) a další doporučené rozšiřující učivo učebních osnov. V některých plánech pro různé ročníky se tematický celek objevuje dvakrát, aniž je zřejmé, zda jde o nadstavbu či opakování učiva (3.A a 4.A - pravděpodobnost), v plánech pro 5. - 8. ročník víceletého gymnázia chybí zařazení části 7. tematického celku (kombinatorika, pravděpodobnost, statistika), a to statistika. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že pravděpodobnost ani statistika nebyly probrány v septimě (školní rok 1999/2000), v oktávě (školní rok 2000/2001), ani v ročnících předcházejících, čímž došlo k porušení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Příprava učitelů na sledované hodiny byla většinou promyšlená a pečlivá.

Všichni učitelé, kteří ve školním roce 2000/2001 matematiku vyučují, mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku předmětu ve střední škole.

Materiální podmínky ve škole jsou standardní, k dispozici jsou běžně využívané pomůcky, potřebná odborná literatura a časopis. Žáci 1. - 4. ročníku víceletého gymnázia mají bezplatně zapůjčené vhodné učebnice pro gymnázia ze školy, na doporučení je mají většinou zakoupené i žáci vyšších ročníků. Zadáání písemných prací mají žáci předtištěná, někdy mají k dispozici i další pracovní materiály. Zpětný projektor ani jiná didaktická technika nebyly v hodinách využívány, ve škole jsou však k dispozici.

Z hlediska psychohygieny školního vyučování je třeba kladně hodnotit ve většině hodin přátelské vztahy mezi učitelem a žáky, přiměřené tempo výuky i obtížnost volených příkladů. Negativem je prodlužování vyučovacích jednotek do přestávek a ojedinělé zařazování výuky až na koncové šesté či sedmé vyučovací hodiny.

Úvodní seznámení žáků s cílem hodiny proběhlo ve všech sledovaných vyučovacích hodinách, mělo však rozdílnou úroveň, často bylo jen formální záležitostí. Pouze někteří učitelé nastínili program celé hodiny. Návaznost učiva byla zajišťována společným opakováním a procvičováním učiva. Frontální způsob výuky byl aplikován ve všech hodinách, míra aktivizace žáků a jejich zapojení do výuky v různých fázích hodin byly rozdílné přes zřejmé snahy všech učitelů. Někteří učitelé účinně uplatňovali individuální přístup, který vyplýval z efektivní zpětné vazby. Většinou byl dostatek času věnován samostatné práci žáků, asi v polovině sledovaných hodin byly využívány učebnice. Učitelé velmi často předkládali matematické problémy, na které společně se žáky hledali v rámci diskuse i samostatné tvůrčí práce žáků řešení, která následně vhodnými logickými úvahami společně korigovali. Několikrát byly uplatněny či zdůrazněny mezipředmětové vztahy a procvičována byla matematizace reálné situace, časté bylo zadávání aplikačních příkladů. Učitelé se při výpočtech společně se žáky zabývali alternativními postupy

i zápisy. Většina učitelů vedla výuku důsledně ve smyslu samostatného logického odvozování matematických vztahů, postupů, souvislostí i důkazů matematických vět. Několikrát byla výuka poznamenána nepřesnými zkreslujícími náčrtů místo přesně provedených konstrukcí, nepřesným vyjadřováním žáků bez oprav učitelů, chybělo stanovení podmínek řešitelnosti zadaných úloh. Na vysoké úrovni je veden volitelný seminář z matematiky pro 3. ročník čtyřletého a odpovídající ročník víceletého studia. Vyučující v něm dbal na přesné matematické vyjadřování, využívání matematické symboliky, zdůrazňoval využití matematické teorie v praxi, zpestřoval hodinu uváděním různých zajímavostí, zadal žákům jako dlouhodobější úkol seminární práci. Ojediněle bylo v hodinách pozorováno menší vytížení žáků, kteří zadané úkoly vyřešili rychleji než ostatní. Do struktury hodin nebylo v jejich závěru zařazováno shrnutí učiva i zhodnocení průběhu z hlediska práce žáků i splnění stanoveného cíle.

V několika hodinách byla pro uvedení nového učiva vhodně uplatněna vstupní motivace, ojediněle byla využívána i motivace průběžná zdůrazňováním praktických aplikací probrané teorie, zapojováním mezipředmětových vztahů i uváděním zajímavostí souvisejících s daným učivem. Motivací pro získání kladného vztahu k předmětu je podpora a účast žáků v různých znalostních soutěžích (Pythagoriáda, Klokan, matematická olympiáda ap.) Důležitá je i možnost profilace od předposledního ročníku studia ve volitelném předmětu, ve kterém se žáci připravují pro vysokoškolská studia. Všichni vyučující mají dostatek známek pro objektivní posouzení znalostí a klasifikaci žáků, ne všichni realizují ústní zkoušení. Písemné práce i samostatná práce žáků jsou kvalitně analyzovány a jsou zdůrazňovány často se opakující se chyby. Čtvrtletní práce jsou zadávány s odpovídající obtížností příkladů, opravy jsou důsledné.

Vzájemná komunikace učitel - žák byla korektní, přirozená, v jedné hodině byla narušována drobnou nekázní žáků. Pouze ojediněle převažoval ve značné části hodiny verbální projev učitele nad aktivitou žáků. Atmosféra v hodinách byla ryze pracovní, žáci se neostýchali vznášet případné dotazy či návrhy řešící daný matematický problém. Jejich odpovědi však byly často neúplné, jednoslovné, někdy nepostihovaly podstatu dotazu.

Úroveň výuky matematiky je i přes značné rozdíly v úrovni jednotlivých hodin celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Chemie

Výuka byla sledována u obou vyučujících, kteří ji ve školním roce 2000/2001 zajišťují, a to v povinném předmětu i ve volitelném předmětu seminář z chemie.

Týdenní hodinové dotace tohoto předmětu jsou ve všech ročnících v souladu s učebním plánem pro gymnázia schváleným MŠMT. V 1. a 2. ročníku čtyřletého gymnázia a v 5. a 6. ročníku osmiletého studia je půl hodiny týdně vyčleněno na pravidelná laboratorní cvičení. Ve 3. ročníku čtyřletého gymnázia a 7. ročníku osmiletého studia je v nabídce volitelných předmětů zařazen seminář z chemie zaměřený na praktickou analytickou chemii, v posledním ročníku studia čtyřletého i osmiletého studia je tento volitelný předmět zaměřen na teoretickou přípravu žáků na maturitní zkoušku a přijímací zkoušky na vysoké školy. Tematické plány učitelů vykazují některé nedostatky. Nejsou zpracovány přesně v souladu s učebními osnovami, takže neobsahují některé tematické celky (11. a 12. tematický celek učebních osnov pro 1. - 4. ročník čtyřletého gymnázia popř. 5. - 8. ročník osmiletého gymnázia). Kontrolou třídních knih ve školním roce 1999/2000 a 2000/2001 bylo zjištěno, že toto učivo je probíráno v rámci jiných tematických celků učiva chemie. Není zde pouze prováděno shrnutí a zobecnění poznatků z hlediska uzavřeného vzdělávacího cyklu chemie. 13. tematický celek (chemie a

životní prostředí) výše uvedených učebních osnov je zařazen do tematického plánu pro 3. ročník (septimu) pouze s hodinovou dotací. V rámci kontroly plnění učebních osnov ve školním roce 1999/2000 bylo zjištěno, že tento celek nebyl ve třídách 3.A a 7.V probrán, dále nebyla probrána část učiva 9. tematického celku - barviva a pigmenty, léčiva, pesticidy. Dva úvodní tematické celky učebních osnov chemie pro 5. – 8. ročník osmiletého gymnázia byly přesunuty a probrány již ve 4. ročníku osmiletého gymnázia (školní rok 1999/2000 i 2000/2001). V tematickém plánu pro 4. ročník osmiletého gymnázia je již od března plánována a probírána tato látka na úkor důkladnějšího procvičení již probraných tematických celků a zařazení rozšiřujícího učiva. V tomto plánu není podrobněji rozpracován 13. tematický celek - chemie ve společnosti, takže některé jeho části zde nejsou zachyceny. Také laboratorní práce nejsou realizovány v souladu s platnými učebními osnovami, jejich seznam pro daný školní rok není vždy součástí plánů. Ve školním roce 1999/2000 nebyla vykonána žádná laboratorní práce ve třídách 4.V, 7.V a 3.A., v letošním školním roce je jejich realizace do termínu inspekce v některých třídách také velmi omezená. Všechny tyto výše uvedené skutečnosti jsou neplněním platných učebních osnov pro gymnázia, došlo tedy k porušení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Porovnáním tematických plánů, zápisů v třídních knihách i probírané látky bylo zjištěno v některých třídách zpoždění při probírání učiva (5.V), nezbytným řešením je jeho přesun do vyššího ročníku ve školním roce 2001/2002. Bezprostřední příprava učitelů na hodiny byla pečlivá z hledisky obsahové náplně i didaktických postupů.

Oba vyučující mají pro výuku předmětu odbornou a pedagogickou způsobilost.

Materiální i prostorové podmínky pro výuku chemie umožňují plnění výchovně vzdělávacích cílů stanovených pro gymnázia i z hlediska praktického poznávání žáků. Většina hodin chemie je směřována do odborné učebny chemie, v její těsné blízkosti je i standardně vybavená laboratoř a kabinet s dalšími pomůckami. Odborná literatura i časopis jsou ve škole k dispozici.

Psychohygienické požadavky na výuku tohoto předmětu jsou plněny z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví (laboratorní a požární řád umístěný v laboratoři, prokazatelné poučení žáků o bezpečné práci v laboratoři, sledování bezpečnosti žáků v průběhu praktického semináře, ochranné oděvy při práci v laboratoři ap.).

Všechny teoretické hodiny byly zahájeny uvedením cíle, někdy i podrobnějším obsahem vyučovací jednotky. Návaznost učiva byla vždy zajištěna společným opakováním probraného učiva či analýzou výsledků dříve či v téže hodině realizované písemné práce. Systematický, srozumitelný, ojediněle však příliš rychlý výklad nového učiva byl doplňován přehlednými zápisy na tabuli, několikrát byl podpořen i ukázkami chemikálií, plastických hmot ap. Často byla zařazována aktualizace učiva zdůrazňováním praktického využití nabytých teoretických znalostí, několikrát byly vhodně využity mezipředmětové vztahy (biologie, fyzika). Demonstrační pokusy nebyly ve sledovaných hodinách prováděny, hodiny zpestřovalo uvádění zajímavostí z oboru. Problémové otázky aktivizovaly žáky ve smyslu logických úvah o souvislostech mezi strukturou a vlastnostmi látek a ve smyslu postupného odvozování nových poznatků a jejich zobecnování. Volitelný seminář (3. ročník čtyřletého gymnázia a septima) zaměřený na analytickou chemii probíhal v laboratoři, žáci pracovali po dvojicích. V úvodu dvouhodinového celku učitel společně se žáky shrnul závěry minulého semináře, seznámil je se zadaným praktickým úkolem, společně zopakovali potřebnou teorii, seznámili se s principem a pracovním postupem. Volitelný seminář je veden na vysoké odborné úrovni, je výraznou nadstavbou středoškolského učiva a dobře připravuje žáky teoreticky i prakticky na budoucí vysokoškolská studia. Teoretické i praktické hodiny byly organizačně velmi dobře zvládnuty, důsledná byla zpětná vazba, nechyběl časový prostor pro samostatnou práci žáků. Závěry teoretických hodin postrádaly většinou důkladnější shrnutí učiva za aktivní participace žáků.

Oblast motivace pozitivně ovlivňují podpora žáků při účasti v různých znalostních soutěžích a oceňování jejich úspěchů, aktualizace učiva i prostřednictvím informací z regionu, zadáváním problémových úkolů, a to i domácích, možnost profilace od předposledního ročníku víceletého i čtyřletého studia. V hodinách nebylo většinou využíváno průběžného formativního hodnocení žáků ani hodnocení závěrečného. Učitelé mají za dané klasifikační období dostatek známek, hodnoceny jsou i protokoly z laboratorních prací. Vysokou úroveň mají některé protokoly z prací, konaných v semináři. Písemné práce jsou v hodinách analyzovány, zdůrazňovány jsou i časté chyby. Pravidelně je u žáků kontrolována a hodnocena znalost chemického názvosloví. Individuální zkoušení ve sledovaných hodinách neproběhlo.

Výuku charakterizují vzájemné přátelské vztahy učitelů a žáků a snaha obou učitelů žáky do výuky aktivně zapojovat. Učitelé vyzývali žáky k diskusi nad zadaným problémem a k vyjádření vlastních postřehů a názorů. Žákovské odpovědi byly však často neúplné, nepřesné či jednoslovné, připravené referáty žáci pouze četli bez dalšího samostatného slovního komentáře.

Vlastní výuka ve sledovaných hodinách měla většinou velmi dobrou úroveň. Při celkovém hodnocení úrovně výuky je však zohledňována i oblast plánování a plnění učebních osnov, ve kterých byly zjištěny četné nedostatky. Celkově je proto úroveň výuky chemie hodnocena jako průměrná.

Výtvarná výchova

Výuka předmětu probíhá v souladu s učebním plánem i učebními osnovami. Předložené tematické plány jsou zpracovány tak, že integrují všechny předmětové okruhy (tvorba, recepce, setkávání s uměním). Z doporučených technik jsou zastoupeny především kresba a malba (vystižení skutečnosti, variace ztvárnění námětu), jednoduché grafické techniky, dekorativní činnosti, modelování. Návštěvy výstav i regionálních památek a zajímavostí jsou vyučující organizovány příležitostně, jejich témata využívá k besedám a k motivacím praktických činností.

Personálně je výuka zajištěna externí učitelkou, která nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost je v rozporu s § 3 odst. 1 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů a § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Materiálně technické zázemí předmětu není příliš dobré, odborná učebna ve škole není, výuka probíhá v kmenových učebnách. Vyučující má k dispozici lis na jednoduchou grafiku a několik odborných publikací. V hodinách žáci pracují se základními výtvarnými materiály a technikami – kresba, malba (tužka, temperové barvy), papír, hlína. V průběhu letošního školního roku převažovaly plošné vyjadřování a hravé experimentace (linie, barva, tvar a zajímavý námět). Z prací náročnějšího charakteru byly realizovány vybrané techniky tisku. Ve sledovaných hodinách byla pro nepřízeň počasí zvolena práce náhradní, neboť učitelka původně naplánovala výtvarné vyjádření velkých prostorových útvarů a krajinných motivů na základě pozorování v terénu. Dle slov vyučující jsou žákům sdělovány teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření průběžně při motivaci výtvarných činností, dílčí informace jsou předávány i v rámci krátkých besed.

V úvodu jedné sledované hodiny provedla vyučující společné hodnocení prací z minulých

hodin, v ostatních následovala ihned vlastní práce - praktická činnost žáků, která byla ve všech sledovaných třídách téměř totožná – kresba portrétu tužkou. Jen v jedné třídě byly náměty práce žáků i použité techniky zajímavější – malba barvami na textilií, modelování z hlíny, kresby dle zájmu žáků. V hodinách chybělo společné vysvětlení výtvarného postupu a jednotlivých výtvarných kroků s upozorněním na výtvarná úskalí a možné problémy (důležité např. při portrétování). V průběhu výuky vyučující korigovala vznikající práce, snažila se individuálně žáky upozornit na zajímavé detaily i pomoci s výtvarným řešením zvoleného námětu. Podněty výtvarné kultury (např. aktuality ze soudobého umění, ukázky z umělecké literatury a různých výtvarných forem, teoretické poučení z historických epoch umění nebo hledání vyjádření motivované tvorbou některého z umělců, srovnání zobrazovaných jevů v denním životě a ve výtvarném umění) nebyly v hospitovaných hodinách uplatněny. Hodiny měly relaxační charakter, vyučující preferovala samostatnost rozhodování žáka i jeho osobitý přístup k řešení otázek i k volbě výtvarných prostředků. Zhodnocení práce žáků v závěru hodiny nebylo vždy vyučující důsledně provedeno.

Motivační prvky se ve sledovaných hodinách téměř neobjevily, chyběl výraznější pedagogický projev učitelky, který by vytvářel prostor pro individuální reakce žáků. Kladem hodin byla spontánnost výtvarné činnosti žáků, pozitivní hodnocení jejich práce. Vyučující uplatňovala ve všech hodinách potřebný individuální přístup. Její snahou je vytvářet podmínky pro udržení spontánnosti a uvolněného výtvarného podání, uchovat žákům radost z výtvarného projevu. Pro praktickou činnost žáků upřednostňuje zejména volnou tvorbu, pro niž si žáci volí vlastní téma a řeší jeho obsah osobitou výtvarnou formou.

V hodinách převládala atmosféra uvolněnosti. Vzájemná komunikace mezi vyučující a žáky byla vstřícná. Žáci si v hodinách individuálně volili výtvarné prostředky podle potřeby výrazu. Rušnější byli žáci při práci jen v jedné třídě, vyučující jejich nekázeň tolerovala.

Úroveň výuky předmětu výtvarná výchova je celkově průměrná.

Informatika a výpočetní technika

Školou upravený učební plán vychází pro víceletý i čtyřletý studijní cyklus z platných učebních plánů pro gymnázia a je upraven v souladu s jejich pokyny. Ve víceletém cyklu posiluje povinnou dotaci ve 4. ročníku o jednu hodinu a v 5. ročníku i v 1. ročníku čtyřletého studia o dvě hodiny týdně z disponibilních hodin. V 7. a 8. ročníku je informatika a výpočetní technika zařazena mezi volitelné předměty s dotací jedna, resp. dvě hodiny týdně, v 8. ročníku pod názvem aplikovaná výpočetní technika. Ve čtyřletém cyklu je kromě dvou hodin v 1. ročníku předmět zařazen jako volitelný s jednogodinovou dotací do 2. a 3. ročníku a jako dvouhodinový do 4. ročníku. Uvedené dotace umožňují v povinných předmětech probrat předepsané učivo v plném rozsahu a dostatečně podrobně.

Předložené časově tematické plány výuky pro jednotlivé ročníky vycházejí ze současných materiálních podmínek pro výuku a v souhrnu obsahují veškeré učivo předepsané platnými osnovami. V úvodu plánů je uváděno, že počty hodin pro jednotlivé tematické celky budou přizpůsobeny úrovni a možnostem žáků. Tím vyučující zdůvodňuje také to, že v plánech neuvádí konkrétní hodinové dotace jednotlivých témat, ale pouze orientační termíny v časovém rámci školního roku. V tematických plánech jsou uváděny i náměty samostatných prací žáků a v celkovém pojetí plánování výuky je využíváno spirálového rozvoje obsahu učiva. Výše uvedené údaje se týkají časově tematických plánů učitele, který vyučuje převážnou část hodin informatiky a výpočetní techniky. Tematické plány dvou externích učitelů, kteří učí aplikovanou výpočetní techniku v posledních ročnících v celkové dotaci celkem čtyři hodiny

týdně, nebyly předloženy. Rovněž tematický plán dalšího interního učitele, který učí pouze jednu hodinu týdně, nebyl předložen. Z kontroly třídních knih a z porovnání s tematickými plány a osnovami vyplývá, že předepsané učivo je plněno a k datu inspekce byl ve všech ročnících odučen odpovídající počet hodin.

V tomto školním roce vyučují informatiku a výpočetní techniku dva interní učitelé a dva externí. Převážnou část hodin učí interní učitelé, kteří mají pro výuku odbornou i pedagogickou způsobilost ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. Aprobační zaměření mají na matematiku a fyziku, nikoliv na výpočetní techniku. Externí učitelé, odborníci z praxe, nesplňují kvalifikační požadavky (jeden má středoškolské vzdělání, druhý splňuje jen podmínku pedagogické způsobilosti) a tím dochází k porušení § 3 odst. 1 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů a § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.

Úroveň výuky tří vyučujících nemohla být hodnocena, neboť žáci maturitních ročníků měli v době inspekce již ukončené studium.

Ve škole jsou dvě odborné učebny výpočetní techniky. Jedna je vybavena deseti počítači staršího typu, které již nesplňují technické parametry potřebné pro provozování současných programů. Učebna je využívána k výuce psaní na počítači v předmětu základy administrativy a podle vyjádření vyučujících i v jiných předmětech při aplikaci výukových programů. Pro výuku předmětu informatika a výpočetní technika se používá druhá učebna vybavená v roce 1996 dvanácti počítači, které pro potřeby této výuky ještě postačují. Tato učebna má přístup na Internet. Počítače v obou učebnách jsou propojeny v lokální síti s výstupem na sdílenou tiskárnu. Jejich nevýhodou je nízký počet pracovišť, který v početnějších třídách, pokud se nedělí na tři skupiny, neumožňuje samostatnou práci u počítače všem žákům. Dostatečný prostor v učebnách, vybavení vhodným nábytkem a zastínění oken žaluziemi vytvářejí dobré psychohygienické podmínky výuky. Žáci mají do učeben přístup i mimo výuku po dohodě s vyučujícím.

Pro plánovanou výuku jsou k dispozici všechny potřebné programy. Pro vlastní přípravu mají učitelé příslušnou odbornou literaturu přímo v učebně a při jejím pořizování plní vedení školy jejich požadavky v rámci finančních možností. V případě zájmu si mohou odbornou literaturu zapůjčit i žáci. Učebnice žáci nemají, ani jim nejsou doporučovány ke koupi. Během výuky se učí využívat elektronickou nápovědu jednotlivých programů.

Většina vyučovacích jednotek byla zahájena seznámením žáků s cílem a náplní hodin. Hodiny měly opakovací nebo výkladový charakter. V hodinách výkladových dbal vyučující na zopakování předcházejícího učiva, obvykle frontálním způsobem, a navázal novými tématy. Volena byla vždy forma krátkého výkladu, při kterém žáci pracovali současně na počítači a následovalo zadání práce k procvičení. V průběhu hodin vyučující práci žáků usměrňoval individuálně nebo společným vysvětlením v případě, že se problém vyskytl u většího počtu žáků. Zvolené formy a metody práce odpovídaly cílům výuky a prostředkům, které byly k dispozici. Při řešení umožňoval vyučující žákům používat alternativní postupy. Vedení poznámkových sešitů je ponecháno na zvážení žáků, ale většina z nich si poznámky v průběhu hodin nedělala. Ve všech sledovaných hodinách nebo dvouhodinových celcích nechybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení hodin.

Patřičnou pozornost věnoval učitel motivaci žáků jak v úvodu hodin, tak i v jejich průběhu. Častá byla motivace pochvalou, pozitivním hodnocením a odkazy na mezipředmětové souvislosti či životní zkušenosti žáků. Byl pozorován zájem žáků o výuku a jejich pracovní zaujetí. Hodnocení je zaměřeno pozitivně a učitel kladl důraz na zvládnutí úkolů v základní rovině všemi žáky i za cenu prodloužení doby věnované určitému tématu. Průběžnému vyhodnocování výsledků učení a soustavnému vytváření zpětné vazby byla věnována potřebná

pozornost. Pro klasifikaci má učitel dostatek podkladů získaných především ze samostatných prací žáků. Komunikace mezi žáky a učitelem se vyznačovala vzájemnou důvěrou, osobnost žáků a jejich názory byly respektovány. Pravidla jednání byla dodržována, pouze v jedné hodině příliš velký hluk ve třídě snižoval efektivitu výuky. Verbální a neverbální projev učitele měl dobrou úroveň.

Výuka předmětu informatika a výpočetní technika má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Oblast plánování výuky a bezprostřední přípravy učitelů na vyučovací hodiny má průměrnou úroveň. Personální zajištění výuky je vynikající, materiální podmínky pro výuku jsou průměrné, psychohygienické podmínky velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, rovněž i komunikace a interakce jsou velmi dobré. Celkově je kvalita vzdělávání ve škole velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Vedení školy zpracovalo Konceptci gymnázia Broumov do roku 2004. Konceptce vychází z analýzy současného stavu školy a prognózy počtu žáků na příštích pět let. Řeší prostorové, materiální a personální podmínky výuky pro předpokládaný počet žáků v plánovaném období. Jedná se o poměrně stručný materiál, který vychází z reálné situace školy. Neobsahuje však cíle školy v oblasti výchovně vzdělávací, nejsou stanoveny konkrétní termíny ani zodpovědnost pracovníků za splnění jednotlivých úkolů.

Roční plán práce školy jako komplexní samostatný dokument není zpracováván. Přehled hlavních úkolů školy v jednotlivých pololetích je uveden v materiálu Organizace školního roku 2000/2001. Ten je průběžně doplňován a aktualizován. Hlavní úkoly školy v jednotlivých oblastech práce pro školní rok 2000/2001 byly prokazatelně prodiskutovány na pedagogické radě dne 30. srpna 2000, kde bylo rovněž stanoveno rozdělení funkcí pro stávající školní rok. Některé další dílčí plány na příslušný školní rok (např. osobní plán ředitele školy, plány práce předmětových komisí aj.) jsou zpracovávány jako samostatné materiály.

Krátkodobé plánování není pravidelné a systematické. Písemně jsou krátkodobé plány zpracovávány pouze na některé týdny a slouží spíše k informování učitelů o některých skutečnostech či plánovaných akcích. Plnění těchto týdenních plánů není systematicky vyhodnocováno.

Velmi dobrou úroveň mají zvláštní plány, které jsou sestavovány v podobě organizačního zajištění důležitých akcí školy (např. přijímacího řízení, maturitních zkoušek, ukončení školního roku apod.).

Výuka všech tříd ve škole probíhá podle generalizovaného učebního plánu, který vydalo MŠMT ČR dne 5. 5. 1999, č.j. 20 594/99-22. Ve škole se však ve 3. a 4. ročníku osmiletého

studia v rámci estetické výchovy vyučuje pouze výtvarná výchova, přestože podle poznámky č. 11 k učebnímu plánu jsou v těchto ročnících pro žáky povinné v rámci výuky estetické výchovy předměty výtvarná výchova i hudební výchova. Tím dochází k porušení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Vedení školy rozpracovalo obecně platný učební plán pro potřeby školy do jednotlivých ročníků. Rozpracovaný učební plán je vyvážený a umožňuje žákům vyšších ročníků profilaci formou volitelných předmětů podle jejich zájmů. Zároveň tím škola žákům vytváří dobré podmínky pro jejich přípravu na další studium ve vysokých školách, případně vyšších odborných školách.

Žáci si mohou volit z velmi dobře sestavené nabídky volitelných předmětů. V tomto školním roce se v gymnáziu vyučuje, počínaje 2. ročníkem čtyřletého studia (a odpovídajícím ročníkem víceletého studia), celkem 14 volitelným předmětům a jednomu předmětu nepovinnému. Zcela nadstandardní pro tento typ školy je nabídka zájmových kroužků pro žáky, kteří si mohou vybrat z deseti nabízených možností.

Jednomu žákovi školy, který je vrcholovým sportovcem, byl na základě písemné žádosti řádně povolen pro poslední čtvrtletí tohoto školního roku individuální studijní plán.

Plánování má ve škole průměrnou úroveň.

Organizování

Základním dokumentem definujícím organizační uspořádání a organizační vztahy ve škole je kvalitně vypracovaný organizační řád. Jednoznačně a věcně stanoví základní pravidla a pokyny týkající se jednotlivých oblastí činnosti školy. V obecně stanovených náplních práce jednotlivých vedoucích a technicko-hospodářských funkcí popisuje kompetence a odpovědnost pracovníků. Podepsané konkrétní pracovní náplně těchto pracovníků jsou součástí personální dokumentace. Pro zástupce ředitele a výchovného poradce jsou založeny rovněž jmenovací dekrety, pro zástupce také určení statutárním zástupcem ředitele školy. Dále organizační řád definuje poradní orgány ředitele a v poslední části se zabývá oblastí bezpečnosti práce, požární a civilní ochrany. Nedostatkem je, že z grafického schématu organizačního uspořádání školy nevyplývají jednoznačně řídicí vazby v organizaci.

Organizační řád je doplněn řadou dalších vnitřních norem – Povinnosti učitelů a ostatních pracovníků, Povinnosti pedagogického dozoru, Archivace písemností a skartační řád Gymnázia Broumov, Vnitřní platový řád, Organizační směrnice o oběhu účetních dokladů a účetních písemností, Směrnice o poskytování cestovních náhrad a směrnice Oběh účetních dokladů s přílohou podpisových vzorů. Uvedené materiály jasně vymezují kompetence pracovníků školy a umožňují účinné řízení školy.

Ve škole je vedena veškerá povinná dokumentace. Při inspekční činnosti byly namátkově kontrolovány třídní knihy, třídní výkazy, protokoly o ukončování studia, protokoly o konání zkoušek předepsaných zvláštními předpisy a protokoly o přijímacím řízení. Dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech a po formální stránce vykazuje minimum nedostatků. Personální dokumentace je vedena hospodářkou školy a proti zneužití je chráněna obvyklým způsobem. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s příslušným právním předpisem. Stávající školní řád obsahuje zásady chování a povinnosti žáků, ale nejsou uváděna práva žáků. Vedením školy byl předložen nový školní řád, který prošel na jaře tohoto roku připomínkovým řízením učitelů i žáků a nabude platnosti od září příštího školního roku. Má originální pojetí, je stručný, ale výstižný, a dotýká se všech oblastí činnosti školy ve vztahu k žákům včetně uvedení jejich práv vůči škole a pedagogickým pracovníkům.

Z organizačního řádu vyplývá, že kromě pedagogické rady jsou jako poradní orgány ředitele

ustaveny předmětové komise a také rada rodičů. Předmětových komisí je celkem pět podle odborného zaměření. Dvakrát ročně podávají předsedové těchto komisí na pedagogické radě písemné zprávy o plnění úkolů v daném školním roce, při závěrečné poradě vždy s výhledem úkolů pro příští školní rok. Tyto zprávy jsou přílohou zápisů z porad. Rada rodičů je složena ze zástupců jednotlivých tříd a ve spolupráci s vedením školy se aktivně podílí na organizování různých školních akcí.

Při přenosu aktuálních informací mezi vedoucími pracovníky školy a učiteli hraje důležitou roli osobní kontakt. Ten je umožněn i umístěním kanceláří vedení a sborovny, které spolu bezprostředně sousedí a jsou průchozí. Dále jsou využívány nástěnky ve sborovně i na chodbě školy a školní rozhlas. Ve sborovně jsou k dispozici časopisy, nabídky vzdělávacích akcí, průběžně Věstníky MŠMT a zápisy z porad. S vnitřními předpisy byli učitelé průběžně seznamováni a k dispozici jsou u vedení školy. Vnitřní informační systém je funkční, pracovníci školy i žáci mají přístup k potřebným informacím.

Informace školy zákonným zástupcům žáků se podávají běžnými způsoby. Dvakrát za rok jsou svolávány rodičovské třídní schůzky, v mezidobí se konají dvakrát konzultační dny učitelů i vedoucích pracovníků pro rodiče. Pokud mají rodiče zájem, mohou navštívit školu kdykoliv a mohou se případně účastnit i vyučování. Od žáků starších osmnácti let má škola písemný souhlas k poskytování informací. V 1 - 4. ročníku víceletého gymnázia mají žáci žákovské průkazky pro průběžné sdělování klasifikace. Důsledně jsou však vyplňovány pouze v 1. a 2. ročníku. V nutných případech podávají písemné informace rodičům třídní učitelé. Podle vyjádření ředitele školy je spolupráce s rodiči velmi dobrá, a to především prostřednictvím předsedkyně rady rodičů. Dlouholeté a velmi dobré vztahy a spolupráci má škola s vedením města Broumov.

Vůči širší veřejnosti se škola prezentuje častým publikováním v místním a regionálním tisku. To je zachyceno v pečlivě vedené kronice školy. V období před přijímacím řízením do středních škol organizuje gymnázium dny otevřených dveří a po základních školách Broumova putuje prezentační tablo školy.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 je strukturovaná v souladu s § 17e odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Má dobrou vypovídací hodnotu o škole, ale obsahuje některé nadbytečné údaje (zprávy třídních učitelů, úvazky učitelů). Byla projednána na poradě pracovníků školy dne 30. června 2000.

Oblast organizování má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

K operativnímu řízení školy využívají ředitel a jeho zástupce zejména osobní styk s pracovníky školy a pedagogické rady či pracovní porady. Pedagogické rady slouží jednak k projednávání prospěchu a chování žáků v každém čtvrtletí, jednak k řešení zásadních otázek, které se týkají koncepční práce školy, stanovení hlavních úkolů ve školním roce, seznámení s pokyny zřizovatele apod. Program pedagogických rad je vyvěšován na nástěnce zhruba s týdenním předstihem, aby se učitelé mohli připravit na projednávanou problematiku. Každý pracovník může navíc zažádat o zařazení dalších bodů do programu porady. Na pracovních poradách jsou řešeny především aktuální problémy. Četnost porad je dostačující, ze všech jsou pořizovány písemné zápisy. V zápisech, které se včetně příloh zakládají, jsou uvedeni nepřítomní učitelé a dostatečně vypovídajícím způsobem je zachycen obsah jednání a závěry. Pracovní porady vedoucích pracovníků školy, za případné účasti předsedů předmětových

komisí nebo jiných zaměstnanců, svolává ředitel školy podle aktuální potřeby. Zápisy z těchto porad se rovněž zakládají a v případě, že se závěry týkají většiny učitelů, je zápis zveřejněn na nástěnce ve sborovně. Celkově je operativní řízení dostatečně pružné a účinné.

Vedení školy je přístupné iniciativám učitelů a v rámci možností je využívá. Podle vyjádření ředitele se mu dostává dostatek podnětů, ale problémem je někdy jejich realizace vzhledem k finanční situaci školy. Od předmětových komisí vyžaduje vedení školy vždy na konci školního roku návrhy činností a doporučení pro další období, od předsedů těchto komisí vyžaduje před tvorbou rozvrhu návrhy o rozdělení úvazkových hodin jednotlivých učitelů. Ředitel školy je v průběžném styku se školskými orgány státní správy i samosprávy.

Požadavky na nákup učebních pomůcek či materiálu předávají správci sbírek každý měsíc hospodářce školy. Požadavky jsou posouzeny a podle finančních možností školy je rozhodnuto o jejich realizaci. Navíc mají všichni učitelé přidělenou na školní rok určitou finanční částku, o jejímž použití mohou rozhodnout ve vlastní kompetenci. Další částku navíc pak mají k dispozici třídní učitelé.

Analýzu činnosti školy na svěřeném úseku provádějí třídní učitelé a předsedové předmětových komisí formou písemného hodnocení, které se stává i součástí výroční zprávy o činnosti školy. Současně předávají touto formou vedení školy i náměty pro další práci ve škole. Úroveň jednotlivých příspěvků do výroční zprávy je velmi rozdílná, forma některých z nich není pro výroční zprávu příliš vhodná.

Vedení školy má pro hmotnou stimulaci pracovníků zpracována hodnotící kritéria, se kterými jsou pracovníci seznámeni. Diferenciace osobního hodnocení pracovníků je dostatečná a odpovídá možnostem školy. Za případnou práci navíc jsou pracovníkům poskytovány odměny. Na návrzích odměn, které se vyhodnocují každý měsíc, se podílejí i zástupce ředitele školy a předsedové předmětových komisí.

Systém pravidelného hodnocení všech pracovníků ve škole zaveden není. Všeobecné hodnocení práce školy provádí ředitel gymnázia na poradách. Sebehodnocení školy je částečně uvedeno ve výroční zprávě o činnosti školy.

Vedení a motivování má ve škole velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Materiál systemizující veškerou kontrolní činnost nebyl ve škole zpracován. Povinnost vykonávat kontrolu mají stanovenou v pracovních náplních (jsou součástí organizačního řádu školy) ředitel školy, jeho zástupce, hospodářka školy, účetní a školník. Rozdělení kompetencí v oblasti kontroly je jednoznačné a srozumitelné, pouze u ředitele školy není v pracovní náplni stanovena povinnost kontroly úrovně výchovně vzdělávací práce školy. Kontrolní činnost ředitele je zahrnuta i v osobním plánu ředitele na školní rok 2000/2001, je však převážně zaměřena na ekonomiku. Z oblasti výchovně-vzdělávací práce je v něm plánována kontrola plnění tematických plánů učitelů a vyhodnocení výsledků testů SCIO.

Hospitační činnost, která sleduje úroveň výchovně-vzdělávací práce pedagogů, vykonává ve značném rozsahu zástupce ředitele, v omezené míře pak ředitel školy a předsedové předmětových komisí. Ředitel školy doložil tuto kontrolní činnost ve školním roce 2000/2001 pouze jedním hospitačním záznamem, záznamy v třídních knihách ve školním roce 2000/2001 však potvrdily i jeho další hospitace. Z rozhovoru s ředitelem školy vyplynulo, že hospituje pouze u začínajících učitelů a v případě vzniklých problémů souvisejících s výukou. Hospitační činnost zástupce ředitele je systematicky plánována (sleduje i dlouhodobě úroveň výuky a znalostí žáků v dané třídě v jednotlivých ročnících), zaměřuje se však pouze na humanitní

předměty včetně jazyků. Jeho písemné záznamy o proběhlých hospitacích obsahují pozitivní, negativní zjištění i závěry doporučujícího charakteru, nejsou však podepsané kontrolovanými pedagogy.

Předsedové předmětových komisí mají odpovědnost za kvalitu výuky v odpovídajících předmětech, dle možností a nutnosti mají povinnost provádět hospitační činnost (stanoveno v organizačním řádu školy), přesto kontrolní mechanismy na této úrovni nezachytily některé nedostatky v souvislosti s plněním učebních osnov (chemie, matematika). Ředitel školy a jeho zástupce se zúčastnili několika hospitací společně se členy inspekčního týmu, jejich pohospitační pohovor byl věcný, fundovaný z hlediska odborného i metodického a poukázal na možnosti dalšího vylepšení práce učitelů. Kontrola práce začínajících učitelů je zajištěna stanovením uvádějících učitelů. Písemný materiál k jejich uvádění se ve škole nezpracovává. Práce třídních učitelů je kontrolována v rámci provozních porad.

Úroveň vedení povinné dokumentace sleduje systematicky zástupce ředitele. Písemné výstupy se zjištěnými nedostatky z pravidelných měsíčních kontrol třídních knih jsou vyvěšovány na nástěnce, zástupce důsledně sleduje odstranění nedostatků při následných kontrolách. Podobným způsobem, pouze s nižší četností, je realizována kontrola třídních výkazů. Ředitel školy kontroluje povinnou dokumentaci jedenkrát za pololetí (podpisy v třídních knihách). Vedení této povinné dokumentace školy je bezchybné.

Ekonomické kontroly jsou prováděny měsíčně, jsou z nich pořizovány písemné zápisy podepsané ředitelem školy a účetní. Dokladována byla i průběžná kontrola a korekce čerpání rozpočtu ředitelem školy v průběhu roku.

Ve škole je zaveden sešit, do kterého se zapisují veškeré provozní závady a nedostatky. Tuto kontrolu provádějí kromě vedení školy a školníka prakticky všichni zaměstnanci školy. Zápisy pravidelně kontroluje školník, odstraněné závady písemně potvrzuje přímo v sešitě. Ředitel školy následně kontroluje operativnost odstranění závad.

Vedení školy již před několika roky rozhodlo o pravidelné realizaci interních srovnávacích a vstupních testů v kvartě, kvintě a 1. ročníku čtyřletého gymnázia pro posouzení znalostí žáků ze všech hlavních předmětů. Tyto testy zpracovaly předmětové komise. Ve školním roce 2000/2001 využila škola možnosti prověřit znalosti žáků kvinty, oktávy, 1. a 4. ročníku čtyřletého gymnázia prostřednictvím testů Nadace SCIO (český jazyk a literatura, matematika, cizí jazyky, studijní předpoklady). Ve škole proběhlo i testování žáků nejvyšších ročníků v souvislosti s připravovanou státní maturitou (projekt CERMAT). Výsledky všech těchto testů jsou vyhodnocovány, celková analýza úrovně výchovně-vzdělávací práce školy není však zachycena v žádném materiálu školy. Velmi důsledně je sledována úspěšnost absolventů při přijímacím řízení na vysoké školy (předloženo v písemné podobě) i jejich účast a úspěchy v různých znalostních soutěžích (informace ve výroční zprávě o činnosti školy). Kontrola prospěchu, chování a absence žáků je pravidelně prováděna na jednáních pedagogické rady, což vyplývá z předložených zápisů za školní rok 2000/2001 i z podrobně čtyřikrát ročně zpracovávaných prospěchových archů žáků.

Kontrolní systém ve škole je hodnocen jako průměrný.

Hodnocení kvality řízení

Škola má zpracovanou reálnou koncepci dalšího rozvoje. Rezervy byly zjištěny v krátkodobém i střednědobém plánování. Nedostatkem je i nedodržení předepsaného učebního plánu při výuce hudební výchovy. Účinné řízení umožňují kvalitně vypracované vnitřní organizační normy. Promyšlená je rovněž oblast vedení a motivování pracovníků. Kontrolní mechanismy jsou zavedeny ve všech oblastech práce školy, při jejich uplatňování však byly zjištěny dílčí nedostatky v nízké hospitační činnosti ředitele školy a v kontrole plnění učebních osnov.

Celkově je řízení školy hodnoceno jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina Gymnázia Broumov, vydalo MŠMT ČR dne 2. ledna 1992,
- Dodatek ke Zřizovací listině z 19. 7. 1994, č.j. 20.115/94-60,
- Rozhodnutí o zařazení Gymnázia Broumov do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydalo MŠMT dne 16. 12. 1999, č.j. 34 952/99-21,
- učební dokumenty gymnázia schválené MŠMT ČR dne 5. 5. 1999 pod č.j. 20 594/99-22, 20 595/99-22 a 20 596/99-22 s platností od 1. 9. 1999 počínaje prvním ročníkem,
- učební osnovy pro gymnázia, schválilo MŠMT ČR pod č.j. 17 668/91-20 dne 24. 5. 1991 s platností od 1. 9. 1991,
- upravený učební plán pro školní rok 2000/2001 schválený ředitelem školy,
- Organizace školního roku 2000/2001 z 8. 6. 2000,
- Koncepce gymnázia Broumov na období 2000 až 2004 z 2. ledna 2000,
- Osobní plán ředitele gymnázia Broumov na školní rok 2000/2001,
- plány předmětových komisí a zápisy z jejich jednání, školní rok 2000/2001,
- úvazky učitelů pro školní rok 2000/2001 od 1. 3. 2001,
- tematické plány sledovaných předmětů ve školním roce 2000/2001,
- maturitní písemné práce z českého jazyka a literatury za školní roky 1999/2000 a 2000/2001,
- vzorek slohových prací a kontrolních diktátů žáků z českého jazyka a literatury ve školním roce 2000/2001,
- maturitní otázky pro školní rok 2000/2001 z českého jazyka a literatury,
- Organizační řád ze dne 31. 8. 2000, organizační schéma gymnázia ze dne 1. 9. 1998,
- Povinnosti učitelů a ostatních pracovníků (nedatováno),
- Povinnosti pedagogického dozoru (nedatováno),
- Archivace písemností (nedatováno),
- Skartační řád Gymnázia Broumov ze dne 3. 6. 1998,
- Vnitřní platový řád Gymnázia Broumov ze dne 1. 11. 1999,
- Organizační směrnice o oběhu účetních dokladů a účetních písemností – č.j. 212/95,

- Směrnice o poskytování cestovních náhrad ze dne 30. 6. 1998,
- směrnice Oběh účetních dokladů s přílohou podpisových vzorů ze dne 16. 12. 1998,
- rozvrh vyučování pro školní rok 2000/2001,
- třídní knihy ve školní roce 1999/2000 a 2000/2001,
- třídní výkazy ve školním roce 2000/2001,
- protokoly o ukončování studia ve školním roce 2000/2001,
- protokoly o konání zkoušek stanovených zvláštními předpisy ve školních letech 1999/2000 a 2000/2001,
- protokoly o přijímacím řízení ve školním roce 2000/2001,
- kniha úrazů,
- Školní řád Gymnázia Broumov ze dne 31. 8. 1999,
- návrh nového školního řádu s platností od 1. 9. 2001,
- zápisy z pedagogických rad a pracovních porad ve školním roce 2000/2001,
- zápisy z porad vedení ve školním roce 2000/2001,
- Výroční zpráva Gymnázia Broumov za školní rok 1999/2000,
- personální dokumentace učitelů sledovaných předmětů a některých dalších pracovníků školy ve školním roce 2000/2001,
- program návštěvy z partnerské školy z Německa ve školním roce 2000/2001,
- záznamy o kontrolách povinné dokumentace školy ve školním roce 2000/2001 realizovaných zástupcem ředitele škol,
- plán hospitací zástupce ředitele za několik uplynulých školních roků včetně školního roku 2000/2001,
- hospitační záznamy zástupce ředitele školy ve školním roce 2000/2001,
- záznamy ředitele školy z provedených ekonomických kontrol,
- hospitační záznam ředitele školy za školní rok 2000/2001,
- přehledy o úspěšnosti žáků při přijímacím řízení na vysoké školy ve školním roce 1999/2000,
- sešit provozních závad a nedostatků ve školním roce 2000/2001,
- čtvrtletní práce z matematiky realizované ve školním roce 2000/2001,
- protokoly z laboratorních prací konaných v chemii i v semináři z chemie ve školním roce 1999/2000 a 2000/2001,
- inspekční zpráva ČŠI K-09-03/9596-36-102 SK,
- podkladová inspekční dokumentace.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- vysoká úroveň výuky ve volitelných předmětech matematický seminář a chemický seminář (zaměření na analytickou chemii) společného pro třídy 3.A a 7.V,
- nadstandardní nabídka zájmových kroužků ve škole,
- velmi dobrá úroveň zvláštních plánů na zabezpečení důležitých akcí školy,
- kvalitně vypracované vnitřní organizační předpisy školy, které umožňují vedoucím pracovníkům účinné řízení,
- pečlivě a systematicky plánovaná a prováděná hospitační činnost i kontrola povinné dokumentace školy zástupcem ředitele školy.

Negativa:

- nesplnění podmínky odborné a pedagogické způsobilosti u vyučující výtvarné výchovy a externích vyučujících informatiky a výpočetní techniky,
- neplnění učebních osnov chemie a matematiky,
- nedostatky v plánování výuky chemie týkající se nezařazení některých tematických celků do tematických plánů či nedostatečné hodinové dotace věnované některým z nich,
- nedostatečná četnost hospitační činnosti ředitele školy ve školním roce 2000/2001.

Doporučení:

- zpracovávat tematické plány výuky předmětu informatika a výpočetní technika pro všechny ročníky a v plánech stanovit předpokládaný počet hodin výuky jednotlivých tematických celků,
- zpracovat jednotné tematické plány pro výuku chemie a matematiky pro jednotlivé ročníky v souladu s učebními osnovami,
- hodnotit pracovní nasazení žáků v hodinách estetické výtvarné výchovy, v teoretické složce předmětu žáky systematictěji seznamovat s problematikou výtvarné kultury, žákům v hodinách na vhodných ukázkách stále připomínat základní zákonitosti i možné problémy výtvarného vyjádření,
- do tematických plánů učitelů chemie zařadit tematické celky č. 11 a 12 učebních osnov pro 1. - 4. ročník čtyřletého gymnázia (5. - 8. ročník osmiletého gymnázia) a prostřednictvím referátů či společným shrnutím a zobecněním poznatků a chemických zákonitostí uzavřít výuku chemie na gymnáziu,
- tematickému celku č. 13 chemie a životní prostředí učebních osnov chemie pro 1. - 4. ročník čtyřletého gymnázia (5. - 8. ročník osmiletého gymnázia) věnovat v tematických plánech i vlastní výuce vyšší než jednohodinovou dotaci,
- zaměřit se ve všech hodinách důsledněji na rozvoj a upevnění komunikativních dovedností a návyků žáků,
- do struktury hodin zařazovat závěr vyučovací jednotky věnovaný shrnutí učiva za participace žáků,

- při prověřování znalostí žáků klást větší důraz na ústní zkoušení,
- důsledněji vyplňovat žákům víceletého gymnázia ve 3. a 4. ročníku studijní průkazy, které jsou důležitou součástí vnějšího informačního systému, a správnost i úplnost zápisů v nich stvrzovat podpisy učitelů,
- zvýšit hospitační činnost ředitele školy,
- do tematického plánu pro výuku chemie ve 4. ročníku osmiletého gymnázia nezařazovat již od března učivo obecné chemie z učebních osnov chemie pro 5. - 8. ročník víceletého gymnázia na úkor důkladnějšího procvičení probraných tematických celků a zařazení rozšiřujícího učiva, podrobněji rozpracovat 13. tematický celek - chemie ve společnosti,
- zpracovávat roční plán práce školy jako komplexní dokument a systematicky provádět krátkodobé plánování,
- přepracovat grafické schéma organizačního uspořádání školy tak, aby jednoznačně určovalo řídicí vazby v organizaci.

Gymnázium Broumov plní svou výchovně vzdělávací funkci. Pro výchovu a vzdělávání žáků jsou ve škole vytvořeny velmi dobré personální podmínky, materiální podmínky výuky jsou průměrné. Nedostatky jsou v plánování výuky estetické výchovy a plnění učebních osnov matematiky a chemie. Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá.

V řízení školy má výrazně nadprůměrnou úroveň oblast organizování, dílčí nedostatky byly zjištěny v plánování a v kontrolním systému školy. Úroveň řízení školy je hodnocena jako velmi dobrá.

Od minulé komplexní inspekce nedošlo ve škole k výrazným změnám, oproti původním předpokladům zůstává ve škole zachováno i čtyřleté studium.

Škola je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

**Školní inspektoři
a další zaměstnanci ČŠI:**

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Ing. Tomáš Hrubý

.....

Členové týmu

Ing. Miloslav Jirsa

.....

Mgr. Jana Kocábová

.....

PaedDr. Markéta Stuchlíková

.....

V Hradci Králové dne 4. července 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. 7. 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Jan Holý

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	-----	-----
Zřizovatel:	27. července 2001	091 721/01-5005

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly zaslány
	-	